

Notícies de la vila

plíca la troballa del motlle de la campana Juliana, ja que en el solar excavat fou on es va fondre el 1690, una estructura de base circular de 1,20 metres de diàmetre, feta de maons refractaris i argila, on es van recuperar fragments del motlle exterior amb la

seva decoració i part de les lletres del fris.

I al final, els arqueòlegs ens deixaren amb la idea que a Argentona quedaven moltes llambordes per aixecar que poden donar-nos noves descobertes que expliquin amb més detalls la història de la nostra vila.

Josep Puig i Cadafalch. fill adoptiu d'Argentona

ENRIC SUBIÑÀ I COLL

El dia 22 de desembre de 2017, gairebé coincidint amb l'aniversari de la seva mort (23 de desembre de 1956), es va fer l'acte públic de nomenament de Josep Puig i Cadafalch com a fill adoptiu de la vila d'Argentona, segons acord de Ple Municipal del 18 de desembre.

Els Amics de Puig i Cadafalch, entitat establerta a Argentona, amb seu també a Mataró, fou la promotora d'aquest reconeixement mitjançant una carta enviada al batlle d'Argentona el passat mes d'agost, coincidint amb els actes de l'any Puig i Cadafalch que commemoraven el 150 anys del seu naixement i el centenari del seu nomenament com a President de la Mancomunitat de Catalunya.

En l'acte va intervenir el Sr. Esteve Mach, president dels Amics de Puig i Cadafalch, que va fer un parlament glossant la figura i els mèrits de l'homenatjat per obtenir aquest reconeixement, posant de relleu l'estima que tenia per la vila d'Argentona i els fets heroics que va protagonitzar per salvaguardar el patrimoni artístic durant la Guerra

Civil. També van intervenir el regidor Àngel Puig i el batlle Eudald Calvo, que va fer lliurament de la insígnia i del diploma acreditatiu a la Sra. Núria Riera i Cunill, besnéta de Puig i Cadafalch i darrera propietària de la casa de la plaça de Vendre, la qual va agrair el reconeixement.

Esteve Mach durant el seu parlament.

Foto: Enric Subiñà

Joan Fontcuberta *in memoriam*

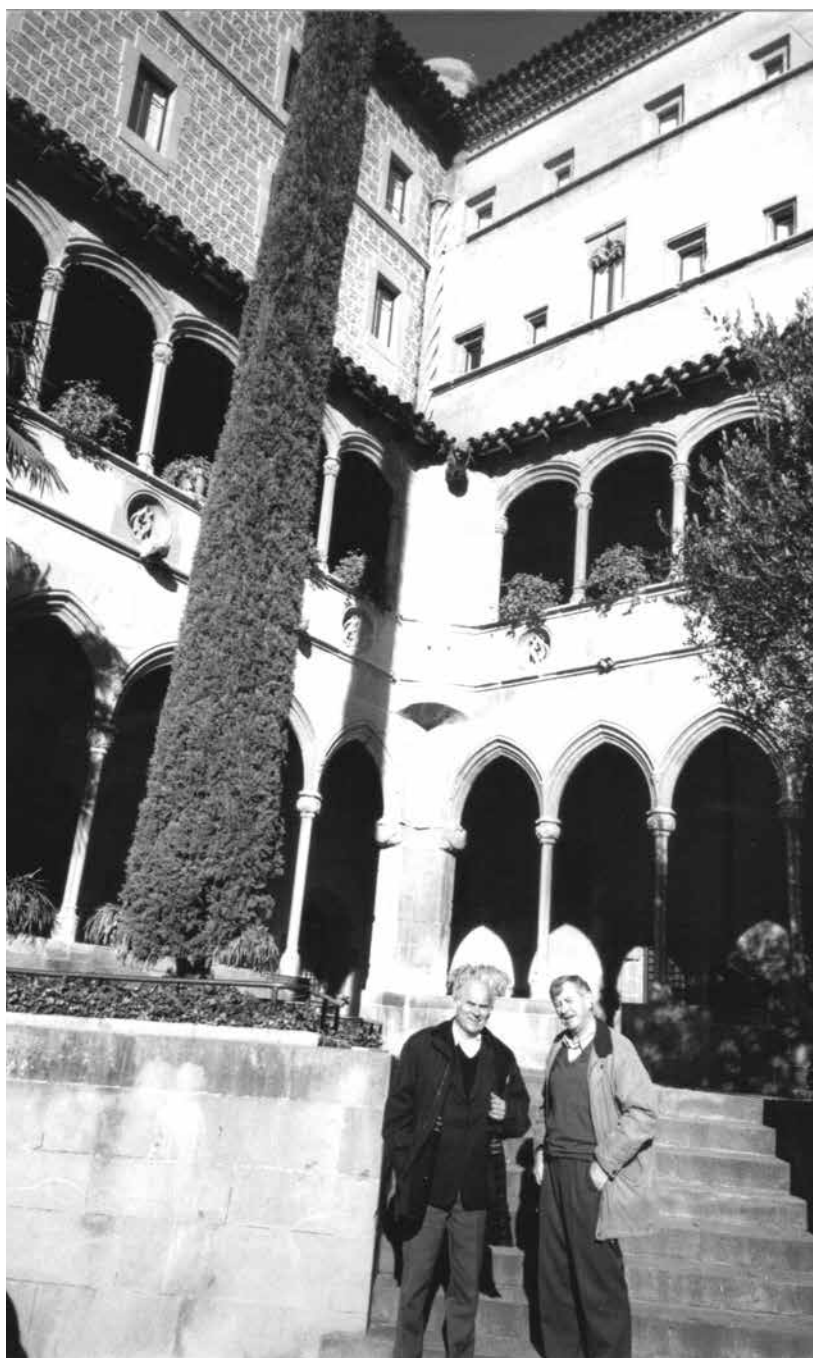
GLÒRIA FARRÉS FAMADES

Joan Fontcuberta i Gel, traductor, professor i catedràtic de traducció a la Universitat Autònoma de Barcelona, va morir el passat 10 de febrer a l'edat de 79 anys. Era fill d'Argentona, de Can Fontcuberta del carrer Gran, una xarcuteria familiar de llarga tradició, que els argentonins recordem bé —i encara enyorem— per aquell gust exquisit dels seus embotits i botifarres artesanals. Joan Fontcuberta va estudiar al seminari de Barcelona, on va rebre una educació excepcional. Després, es va matricu-

lar a la Facultat de Filosofia i Lletres, en l'especialitat de filologia anglogermànica. Un cop llicenciat, va passar una temporada a Munic per perfeccionar la llengua alemanya en unes condicions dures: treballava llargues jornades en una fàbrica de llet.

De retorn d'Alemanya, es va casar amb la Montserrat Famadas i Soler, i va començar la seva carrera professional fent classes d'anglès a diversos instituts: des del Satorras de Mataró fins a un institut de Dènia, al País Valencià. Va començar a fer

Notícies de la vila

Joan Fontcuberta amb
Ryszard Kapuściński a
Montserrat el 2005.
Foto: Arxiu Joan
Fontcuberta

algunes traduccions al castellà per encàrrec, però, de seguida, l'interès per la llengua i pel país el va empènyer a fer traduccions literàries per a les editorials catalanes que naixien o renaixien a les aca-balles del franquisme. Cal destacar especialment la traducció que va fer el 1966, per a l'editorial Proa, de *La mort a Venècia* de Thomas Mann, lloada per Joan Oliver (Pere Quart), que era al consell literari de la col·lecció.

Amb la creació de l'Escola Universitària de Traductors i Intèrprets (EUTI) de la Universitat

Autònoma de Barcelona, el 1972, i gràcies a la seva experiència com a traductor, entrà a treballar-hi, i va defensar la tesi, dirigida per José Manuel Blecu, *Vers una metodologia del català com a segona llengua*. La redacció d'aquesta tesi no devia ser fàcil, perquè mentre anava fent recerca ja tenia cinc fills, quatre noies i un noi, amb poca diferència d'edat els uns amb els altres. Quan l'EUTI es va convertir en FTI, en va arribar a ser degà. Va compaginar sempre la docència amb la traducció. Mentre feia classes de traducció de l'alemany i de l'anglès al català i al castellà, traduïa bona part de la literatura alemanya contemporània: de Thomas Mann, a més de *La mort a Venècia*, va traduir *El doctor Faustus* o *Els Buddenbrook*; de Franz Kafka *La metamorfosi*, un recull de *Narracions i Amèrica*; de Heinrich Heine *Quadres de viatges*, així com *El timbal de llauna* de Günter Grass o *El malaguanyat* de Thomas Bernhard, entre tants d'altres. De les traduccions a l'anglès, destaquen *Huckleberry Finn* de Mark Twain, *El món perdut* d'Arthur Conan Doyle i *El tercer home* de Graham Greene.

La seva vasta trajectòria impressiona; és un dels traductors més destacats en català: va traduir més d'un centenar de novel·les europees i nord-americanes. L'apassionava traduir. Durant uns anys, va tenir llogada una casa en un bonic racó del Montseny, una casa acollidora, plena de llibres i pel·lícules, on trobava la pau per dedicar-s'hi. Podia passar hores i hores enmig dels textos sense cansar-se, traslladant el sentit d'una llengua a l'altra, amb aquella sensibilitat lingüística dels bons traductors, que dominen la llengua d'una manera íntima. Com deia Joan Triadú comentant la traducció del *Doctor Faustus* de Mann: «llueix un català de primera mà i de mà mestra».

Amb la creació de TV3 als anys vuitanta, Joan Fontcuberta va ser un dels pioners de la traducció audiovisual. Durant deu anys va traduir-hi pel·lícules, sèries i documentals, especialment de l'anglès, com la sèrie britànica *Sí, primer ministre*. A més, va escriure nombrosos articles, va impartir conferències i seminaris entorn de la traducció, com també, en tant que catedràtic de traducció —cal recordar que va ser un dels primers que va haver-hi a l'estat espanyol—, va ser en molts tribunals de tesi i concursos de titular. Té un assaig molt interessant i amè sobre traducció titulat *Tots els colors del camaleó*, publicat a Arola Editors, així com l'antologia *Cent anys de traducció al català*, feta conjuntament

Notícies de la vila

amb la Montserrat Bacardí i en Francesc Parcerisas.

L'any 1991 va rebre el Premi de la Institució de les Lletres Catalanes per la traducció de *La mort de Virgili* de Hermann Broch. També, l'any 2010 va obtenir el Premi Ciutat de Barcelona per la traducció de *La impaciència del cor* de l'austriac Stefan Zweig. D'aquest autor va traduir fins a vuit obres, entre assajos i novel·les. Li agradava especialment, com va explicar al programa *L'hora del lector* d'Emili Manzano: «Zweig era un gran humanista, un home que creia en Europa, no en l'Europa política, sinó en l'Europa moral, l'Europa de l'esperit, de l'humanisme, de les lletres i les arts... i crec que això encara avui dia se sent en la seva obra, perquè encara no estem en aquesta Europa que ell somniava i que veia que es podia perdre, tal com mostrava en l'assaig *El món d'ahir*.» L'últim llibre que va sortir publicat, quan ja estava malalt, va ser justament la novel·la *Por* de Stefan Zweig, i encara queden per publicar les últimes traduccions que va fer.

La traducció i la tasca universitària li van permetre conèixer personalitats literàries de primera fila, com el premi Nobel Günter Grass, que el con-

vidava a casa seva, a Alemanya, juntament amb els altres "seus" traductors, abans de la publicació d'un nou llibre per comprendre'l bé, o el també premi Nobel José Saramago, que va estar convidat a l'Institut Camões amb seu a la UAB, o el premi Nobel japonès Kenzaburô Ôe, així com el gran periodista Ryszard Kapucinski, de qui va ser amic personal. Saramago que tenia en alta estima els traductors, deia: «Els escriptors fan la literatura nacional i els traductors fan la literatura universal», i és que, com postula George Steiner, «Sense traduccions viuríem en províncies limítrofes amb el silenci.»

Per bé que els últims vint anys de la seva vida Joan Fontcuberta va viure a Barcelona, se sentia un argentoní de soca-rel i estimava profundament la seva vila natal. Pujava cada dissabte a veure la família, a comprar menges per la setmana, a passejar pels carrers i les places, on veia amics de la infantesa. Aquest fill il·lustre d'Argentona, que ens deixa un llegat impressionant d'obra traduïda a les biblioteques dels Països Catalans, tindria un lloc de memòria escaient i honorífic si la nova biblioteca pública d'Argentona que hi ha projectada portés el seu nom.

Joan Fontcuberta amb José Saramago al seu despatx de la UAB.
Foto: Arxiu Joan Fontcuberta